

Klasika.hr koristi kolačiće za pružanje boljeg korisničkog iskustva. Postavke kolačića mogu se kontrolirati i konfigurirati u vašem web pregledniku. Nastavkom pregleda web stranice Klasika.hr slažete se s korištenjem kolačića. Za nastavak pregleda i korištenja web stranice kliknite na 'Slažem se'. Više informacija

Slažem se

OSJEĆAJNO PREDANO I INTELEKTUALNO ZNATIŽELJNO KOMORNO MUZICIRANJE

Najbolji hrvatski izvođači klasične glazbe - solisti, ansambli,
orkestri: Četvrto desetljeće djelovanja Gudačkog kvarteta Sebastian

Tradicija gudačkih kvarteta u hrvatskoj je glazbenoj kulturi doista duga i bogata. Jedan od gudačkih kvarteta sa zagrebačkom adresom i kontinuiranim djelovanjem, Gudački kvartet Sebastian, obilježio je u 2020. godini 30. obljetnicu postojanja. Tom je prigodom uz podršku Ministarstva kulture i medija RH i Zaklade HAZU nakladnik Leykam international objavio vrlo opsežnu, informativnu i dokumentiranu monografiju Gudačkog kvarteta Sebastian. Urednice Gordana Krpan, ujedno i autorica tekstova, zajedno s Eugenijom Ehgartmer pobrinule su se u ediciji naslovljenoj *Naših trideset godina* objediniti vrijedne podatke o nastanku i djelovanju kvarteta, rasporedivši ih u više poglavlja. Svako je od poglavlja bogata riznica spoznaja o svim etapama rada, ali i o gostima koji su s kvartetom nastupali te posebno skladbama koje je Gudački kvartet tijekom tri desetljeća izveo, pogotovo onima koje je praizveo.

Dakako da je okosnica repertoara komornog ansambla klasične ustrojenosti kakav je gudački kvartet bogata baština europske glazbe, ali sastav koji djeluje u Zagrebu logično znatnu pozornost posvećuje djelima hrvatskih skladatelja, a suvremenike vrlo rado potiče na pisanje novih skladbi koje onda prvi put predstavlja javnosti.

Početak je bio Gudački kvartet MOZ

Izjava kako sve mora imati neki početak vjerojatno djeluje banalno, ali u slučaju Gudačkog kvarteta Sebastian nije naodmet podsjetiti na početak rada gudačkog kvarteta koji je u okviru rada na Glazbenoj školi Pavao Markovac u Zagrebu okupio 1980-ih godina tada još mladi profesor viole Milan Čunko. Naime, okupivši učenike Nenada Firšta i Nedu Grbin (kasnije Rašan), violine, te violista Željka Relić i violončelista Vedrana Vojvodića, utemeljio je prof. Čunko gudački kvartet koji je

1982. godine pod nazivom Gudački kvartet Muzičke omladine Zagreb (MOZ) nastupao u Zagrebu, Celju i Mariboru, a usavršavao se na majstorskim tečajevima u Grožnjanu, Rogaškoj Slatini i Pečuhu. Na mjesto violista Željka Relića došao je Nebojša Ilić (Floreani), a od 1987. godine na mjesto Nele Grbin došao je violinist Anđelko Krpan. Uporni i marljivi gudači postizali su uspjehe, a na poticaj MOZ ostvarili su i gostovanje u prijestolnicu Sjeverne Koreje Pjongjang 1988. godine. Kako je Anđelko Krpan istovremeno bio i član Orkestra mladih fondacije Menuhin u Saumuru pokraj Pariza, uspjelo mu je Gudačkom kvartetu MOZ organizirati i nekoliko nastupa u Parizu i okolici, a Kvartet je i postao članom međunarodne fondacije Yehudi Menuhin sa sjedištem u Parizu. Nastupi u Zagrebu i ostvareni uspjesi u inozemstvu učvrstili su želju članova Gudačkog kvarteta MOZ za daljnjim zajedničkim radom.

Promijenjeno ime u Gudački kvartet Sebastian

Završetak studija i odlasci nekih od članova iz Kvarteta potakli su promjenu imena, tako da od 1990. godine četvorica gudača s koncertnim majstorom Anđelkom Krpanom nastupaju pod imenom Gudački kvartet Sebastian. Prvi je koncert održan 7. ožujka 1990. godine u Hrvatskom glazbenom zavodu sa zahtjevnim programom Mozartovog *Gudačkog kvarteta u G-duru*,

KV 155 i s dva Brahmsova Gudačka kvarteta. Iako je bilo mnogo planova za nastupe, nastupile su promjene budući da je primaš Anđelko Krpan otišao nakon diplome na Muzičkoj akademiji u Zagrebu na usavršavanje u Beč, a Nenad Firšt se zaposlio u Celju i sve se više posvećivao karijeri skladatelja. Tako je kasnije postao i jednim od najizvođenijih autora na repertoaru Kvarteta. Poziciju druge violine preuzeo je tada Mislav Pavlin, a novi je zamah dobiven povratkom Anđelka Krpana 1993. godine u Zagreb.

Dobitnik Nagrada Muzičke omladine Ivo Vuljević te 1993. godine Anđelko Krpan postaje članom Zagrebačkih solista, ali to nimalo ne umanjuje njegov angažman oko Gudačkog kvarteta Sebastian koji usprkos otežanim uvjetima rada, zbog trajanja tragičnih događaja Domovinskog rata, zdušno radi na obogaćivanju repertoara, a probe se održavaju na različitim adresama kako bi se na javnim nastupima publici pružilo što bolje i ljepše izvedbe biranih gudačkih kvarteta majstora europske umjetničke glazbe. Od jeseni 1995. godine član Kvarteta je violončelist Zlatko Rucner.

Budući da je riječ o komornom sastavu u kojemu sudjeluju gudači zaposleni u različitim institucijama, dok se u kvartetu susreću iz osobne ljubavi prema zajedničkom muziciranju i izvođenju gudačkih kvarteta kao izrazito zahtjevnog ali za ambiciozne gudače posebno privlačnog repertoara, promjene članstva logična su posljedica osobnih mogućnosti pojedinog člana. Činjenica da okosnicu Gudačkog kvarteta Sebastian čini od početaka

djelovanja vrsni violinist Anđelko Krpan najbolje govori o njegovoj potrebi i želji za izvođenjem djela iz kvartetske literature, kao i o namjeri da prvenstveno na zagrebačkoj glazbenoj sceni osigura stalnu koncertnu sezonu s ostvarenjima iz bogate kvartetske baštine velikana europske i hrvatske glazbe.

Nizanjem nastupa – bilo u Povijesnom muzeju, Salonu Očić, Europskom domu ili u Velikoj dvorani Vatroslav Lisinski i Hrvatskom glazbenom zavodu, Gudački kvartet Sebastian postiže razinu muziciranja koja omogućuje gostovanja i snimanja te objavljivanje nosača zvuka.

Razdoblje od 2002. godine

Pokretanjem stalnog koncertnog ciklusa u Maloj dvorani Vatroslava Lisinskog ušao je Gudački kvartet Sebastian 2002. godine u novu fazu djelovanja koja traje već više od 20 godina. Naime, činjenica da se u svakoj koncertnoj sezoni javlja kao postojani komorni ansambl, poput primjerice Zagrebačkih solista i Zagrebačkog kvarteta, osigurala je Gudačkom kvartetu Sebastian povećano zanimanje slušatelja, pa i osvajanje određenog broja publike koja posjećuje upravo njegove pretplatničke koncerte jer na njima nalazi zadovoljenje svojih glazbenih potreba.

U cjelini, bila je 2002. godina osobito značajna za djelovanje Gudačkog kvarteta Sebastian budući da se povećao broj nastupa, a zahvaljujući suradnji s talijanskim menadžerom Francescatonijem Polliceom i veći broj gostovanja diljem Italije. Potreba za menadžerom posebna je tema današnjeg glazbenog života uopće. Dakako, na ovome mjestu nije moguća a nije niti uputna detaljnija analiza mogućnosti koje pruža suradnja s nekim inozemnim menadžerom kada je riječ o hrvatskim solistima i ansamblima, ali veliki je problem nepostojanje u Hrvatskoj stacioniranih poduzetnika za organiziranje nastupa i gostovanja hrvatskih glazbenika. No to je posebna boljka hrvatske reproduktivne branše u cjelini otkako je ukinuta Koncertna direkcija Zagreb, a nije se pojavila neka ozbiljnija tvrtka, prvenstveno možda privatna, angažirana i zainteresirana za promociju hrvatskih umjetnika, a onda i glazbe, u domovini i inozemstvu.

U ponedjeljak, 29. listopada 2002. godine održan je prvi pretplatnički koncert Ciklusa Kvartet Sebastian u Malome Lisinskom u Zagrebu. Autorica, muzikologinja Gordana Krpan primijetila je da je u toj sezoni 2002/2003. pretplatnički ciklus Kvarteta Sebastian bio jedini u Zagrebu budući da Zagrebački kvartet u toj sezoni nije imao svoj ciklus. Kasnije se situacija promijenila i u Zagrebu su ljubitelji glazbe za gudački kvartet

imali ponudu pretplatničkih ciklusa Zagrebačkog kvarteta, Kvarteta Rucner i Kvarteta Sebastian, pa onda i Kvarteta Porin, a svi ti ciklusi postoje i danas.

Za ustanovljavanje svojeg ciklusa Gudački kvartet Sebastian zahvalan je Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, njezinom tadašnjem ravnatelju Ivi Lisičiću i voditeljici Odjela za marketing Metodi Lhotka, a programske odrednice postale su trajna uporišta za djelovanje Kvarteta: izvođenje zaboravljenih i rijetko izvođenih skladbi hrvatskih autora, poticanje nastanka novih djela za gudački kvartet, suradnja s inozemnim i hrvatskim izvođačima te njegovanje stožernog kvartetskog repertoara. Kasnije dodana suradnja s likovnim umjetnicima, postavljanje prigodnih izložbi slika, te uključivanje pjesništva i recitiranje biranih stihova hrvatske poezije, bila su programska obogaćenja kojima je svaki pojedini koncert ciklusa pretplatnicima i svim drugim namjernicima pružao osobito zanimljive uvide u umjetničke izričaje ostvarene zvukom, slikom i riječima. Gudački kvartet Sebastian uveo je time novosti koje je publika prihvatila s radošću i oduševljenjem, pa su trajno po četiri koncerta u sezoni privlačila jednako ljubitelje glazbe kao i sve koji rado prate likovnu i pjesničku produkciju.

Bilo je još novina, pa je tako od šeste koncertne sezone (2007/2008.) uveden mini ciklus naslovljen *Pet minuta renesanse*, s izvedbama hrvatskih renesansnih skladatelja (Motovunjanin, Patricij, Sponga-Usper, Lukačić), a godinu kasnije *Pet minuta baroka*, pa potom *Pet minuta jaza* i *Pet minuta salonske glazbe*. Svaka od tih novina bila je posljedica želje članova Kvarteta za obogaćivanjem sadržaja i osmišljavanjem svake koncertne večeri na ponešto drukčiji način, čime se nastojalo pružiti nove spoznaje i užitek slušateljima, ali svakako i samima sebi, za otklanjanje moguće monotonije ili ne daj Bože dosade.

Kvartet je tijekom pretplatničkih sezona u Malom Lisinskom praižveo djela Borisa Papandopula, Anđelka Klobučara, Anđelka Igreca, Nenada Firšta, Dalibora Bukvića, Sanje Drakulić, Miljenka Prohaske, Berislava Šipuća, Marijana Kichla, Ante Knešaureka, Vjekosalva Nježića, Gordana Tudora, Tomislava Uhljaka, a na svojim je koncertima ugostio svjetske glazbenike, primjerice Milana Turkovića, Michaela Martina Koflera, Paula Meyera, Erica Tanguya, Aleksandra Serdara, Claru Dent, Pierluigia Camiciu, Gustava Tavaresa, Olivera Triendla, Đorđa Stanettija, Rubena Dalibaltayana, Martinu Filjak, Nadu Majnarić, Boštjana Lipovšeka, Roberta Belinića, Krešimira Bedeka, Marka Genera i mnoge druge.

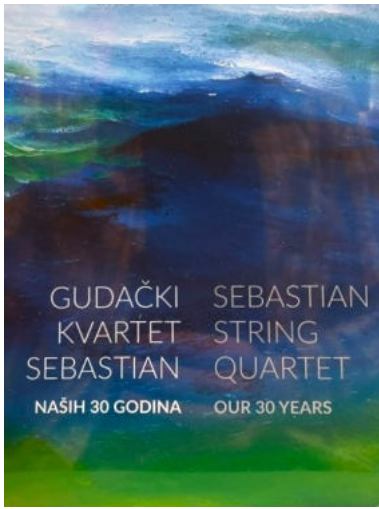

Nosači zvuka kao trajna svjedočanstva

Posvećivanje velike pozornosti izvođenju djela skladatelja koja se rijetko nalaze na repertoarima gudačkih kvarteta znatno je obogatilo izvođačku praksu i istovremeno nametnulo potrebu za snimanjem izvedbi Gudačkog kvarteta Sebastian kako bi se obogatilo s jedne strane fonoteku Hrvatskog radija, a onda i

ostvarilo nosače zvuka s vrijednim interpretacijama glazbenih ostvarenja.

Prvi samostalni album objavljen je 2002. godine s kvartetima Claudea Debussyja, Leoša Janáčka i Borisa Papandopula. Bio je to početak suradnje s diskografskom tvrtkom Croatia Records. Već iduće godine Croatia Records je objavila CD s *Gudačkim kvartetom* Dore Pejačević i *Glasovirskim sekstetom* Borisa Papandopula, a 2005. je objavljen CD sa *14. gudačkim kvartetom* Antonína Dvořáka i gotovo nepoznatim, opsežnim *Gudačkim kvartetom* Ivana pl. Zajca. Četvrta kompaktna ploča izašla je 2008. godine s djelima Borisa Papandopula, Jakova Gotovca i Josipa Štolcera Slavenskog, a na CD-u objavljenom 2013. nalaze se kvarteti Ivana Jarnovića i Julija Bajamontija. U 2015. godini javnosti je predan CD *Čeznutljiva Loulou*, zaboravljena zagrebačka salonska glazba s kraja 19. i početka 20. stoljeća, a tri godine kasnije, 2018., na kompaktnoj ploči *Quartetto* objedinjena su četiri kvarteta hrvatskih majstora Milka Kelemena, Davorina Kempfa, Stanka Horvata i Frane Paraća.

Kvartet je 2007. snimio za tvrtku Rocco&partner CD *Svim na zemlji*, hrvatske božićne napjeve u obradi Tomislava Uhljeka sa sopranisticom Martinom Zadrom i mezzosopranisticom Martinom Gojčeta Silić, a najnoviju kompaktnu ploču Kvarteta Sebastian objavila je njemačka tvrtka cpo s gudačkim kvartetima Božidara Kunca, Frana Lhotke i Josipa Štolcera Slavenskog.

Brojne je snimke Kvartet Sebastian studijski snimio za fonoteku Hrvatskog radija, a istraživački rad i zanimanja za rijetko izvođena djela potakla su izdavanje niza notnih izdanja.

Članovi Kvarteta Sebastian, kritike, prijatelji, koncerti detaljno, gosti, popis izvedenih djela

Monografija Gudačkog kvarteta Sebastian *Naših 30 godina*, za koju je tekst doista majstorski napisala muzikologinja Gordana Krpan, ujedno i urednica izdanja, u privatnom životu supruga koncertnog majstora Kvarteta Anđelka Krpana pa time i najbolje i iz najveće blizine upoznata s djelovanjem komornog sastava, objavljena je 2020. godine i sadrži uzorno obrađene sve pojedinosti koje svjedoče uspjehe, marljivost u radu, brojna gostovanja, bogatstvo izvedenih programa, odlične slikarske i pjesničke doprinose, pa dakako i objavljene osvrte, kritike koncerata, a nisu zaboravljeni niti svi bivši članovi, pa niti prijatelji, uglavnom hrvatski skladatelji, a uključen je i popis diskografskih izdanja, popis svih izvedenih djela i cjeloviti sadržaji svakog koncerta pojedinačno. Riječju, javnosti ima na uvid uzornu monografiju jednog komornog sastava i takav je *životopis* Kvarteta izvor podataka kakav bismo samo mogli poželjeti u odnosu na sve soliste i ansamble, manje, veće, najveće.

U godinama nakon proslave 30. obljetnice postojanja, Kvartet Sebastian koji ustaljeno djeluje u sastavu Anđelko Krpan i Teodora Sucala Matei, violine, Nebojša Floreani, viola i Zlatko Rucner, violončelo, nastavio je svoje pretplatničke cikluse prvo u Malom Lisinskom, kratko u Hrvatskom glazbenom zavodu, a kako je HGZ zbog oštećenja u potresu 2020. i zbog renoviranja zatvoren, koncerti su preseljeni u studio Bajsčić HRT-a. Zahvaljujući novoj adresi moguće je na HR1 izravno prenošenje koncerata, a zahvaljujući novim tehnologijama koncerte je moguće pratiti na *streamu* preko Facebook stranice HRT-a.

Zaključno, svakako valja reći da su odrednice, navedene na početku ovoga teksta, postojane i trajne, tako da Gudački kvartet Sebastian jednakim marom i žarom uvježbava rjeđe izvođena djela iz inozemne i hrvatske baštine, animira suvremene hrvatske skladatelje na pisanje novih gudačkih kvarteta, trudi se i poziva

svoje vjerne pratitelje svaki put na novu koncertnu pustolovinu obogaćenu vizualnim i duhovnim sadržajima. Na svemu tome valja čestitati; trebalo je izdržati 30 godina, ući sada već i u četvrto desetljeće, neumorno, angažirano, osjećajno predano i intelektualno znatiželjno. Dakle, bravo Gudački kvartetu Sebastian i još mnoga ljeta!

(Pročitajte [prethodni](#) / [sljedeći nastavak](#))

© *Zdenka Weber, KLASIKA.hr, 23. studenog 2023.*

Tekst je objavljen uz potporu Agencije za elektroničke medije u okviru projekta poticanja novinarske izvrsnosti. Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora.